

[Bente Juncker]

frihed både i Sovjet og i de lande, de kontrollerer.

Bl.a. af disse grunde lægger centrum-demokraterne ved enhver lejlighed afstand til diktaturstaten Sovjet.

Albrechtsen (VS):

Da den unge Sovjetrepublik rejstes af Oktoberrevolutionen i 1917 var det store flertal af dens grundlæggere ikke i tvivl om folkenes frihed og respekten for den nationale selvbestemmelsesret. Revolutionen var jo igangsat af det russiske folks nej til at fortsætte som kanonføde i de kapitalistiske stormagters krig. Det var en krig, som netop drejede sig om disse stormagters forsøg på at beherske andre nationer og udbytte dem. En krig, hvor det var arbejderne og bønderne, der bar ofrene.

Netop derfor er det særlig sørgeligt, at Sovjet skulle ende med at være blandt dem, der mest alvorligt krænker folkeretten og den nationale selvbestemmelsesret. Der er intet overraskende i, at de kapitalistiske stormagter krænker folkeretten. Det er ikke et forsvaret for deres optræden, naturligvis, jeg her kommer med, men overraskende er det ikke. Det er så at sige disse magters natur hele tiden at hige efter at udvide deres markeder og udvide deres udbytning af de fattige i verden, og for at gøre det, sikrer de sig den politiske kontrol med den tredje verden. USA har f.eks. sin Monroedoktrin om, at andre stormagter ikke skal blande sig i USAs overherredømme over Latinamerika. I praksis har der været talrige amerikanske overgreb i Latinamerika, mod Nicaragua og Grenada, for at nævne nogle meget aktuelle eksempler.

I den forbindelse er det desværre sådan, at der her i folkettingen er en borgerlig fløj, der er yderst principfast, når det gælder Afghanistan, når det gælder sovjetiske krænkelser, men optræder yderst halvhjertet, når det gælder vestlige krænkelser. Heller ikke det er overraskende, men heller ikke det kan forsvares. Det så vi f.eks., da regeringspartierne i efteråret ikke var i stand til at stemme for Nicaraguadagsordenen, der byggede på en meget klar opfattelse af folkerettens principper og af menneskerettighedskravet.

Det kniber også gevaldigt med en alvorlig og konsekvent optræden over for den israelske besættelsesmagt. Spørgsmålet om Israels

besættelse af en række områder og Israels optræden som besættelsesmagt burde unægtelig diskuteres langt mere i dette folketing. VS har taget initiativ i december på dette område, hvad allerede hr. Bjørn Elmquist har været inde på. Men på dette område er der desværre slet ikke samme principfasthed at spore i folketinget, som der er, når det gælder Afghanistan. På den baggrund er det indlysende, at den borgerlige fløjs fordømmelse af folkeretskrænkelser ikke kan fremstå med den klarhed og styrke, det var ønskeligt.

Så vidt det borgerlige. VS er med til det dagsordensforslag, hr. Lasse Budtz for lidt siden fremsatte. Det udtrykker i høj grad den gode vilje og ønsket om at få bragt besættelsen og krigen og menneskerettighedskrænkelserne til ophør og den gode vilje til at forøge den humanitære hjælp. VS kunne godt have ønsket sig, at denne dagsorden kunne have fået et lidt mere konkret indhold og været lidt mere forpligtende. Under diskussionen mellem partierne om denne dagsorden har VS over for socialdemokratiet, de radikale og SF foreslået, at der blev afsat et beløb til forøgelse af den humanitære bistand, som konkret var fastsat til 100 mill. kr.

Vi foreslog også, i overensstemmelse med det, vi foreslog i december, at man for på en konkret måde at øge det politiske pres på Sovjet og gøre en dansk indsats oprettede en undersøgelseskommission, der skal kortlægge forholdene i Afghanistan, og som gennem høringer, publikationer osv. kunne være et instrument til at skærpe verdensoffentlighedens pres, et stykke arbejde, mange har været inde på her i dag uden dog at komme med konkrete anvisninger på, hvordan det skulle ske. Jeg tror, at officielle høringer om terrorbombninger af landsbyer og hospitaler, om forholdene i fængslerne, om deportationerne, flygtningeproblemerne osv. kunne være med til umiddelbart at tvinge Sovjet til i hvert fald at opføre med f.eks. bombningerne af civile eller bombningerne af Røde Kors-mærkede hospitaler, som vi ved finder sted, og som er krænkelser af alle principper, krænkelser af en så morderisk karakter, at det tåler sammenligning med f.eks. USAs bombninger af Nordvietnam.

Jeg tror også, at Danmark på den måde kunne gøre mere for at øge presset for en politisk løsning, måske gøre mere, end der